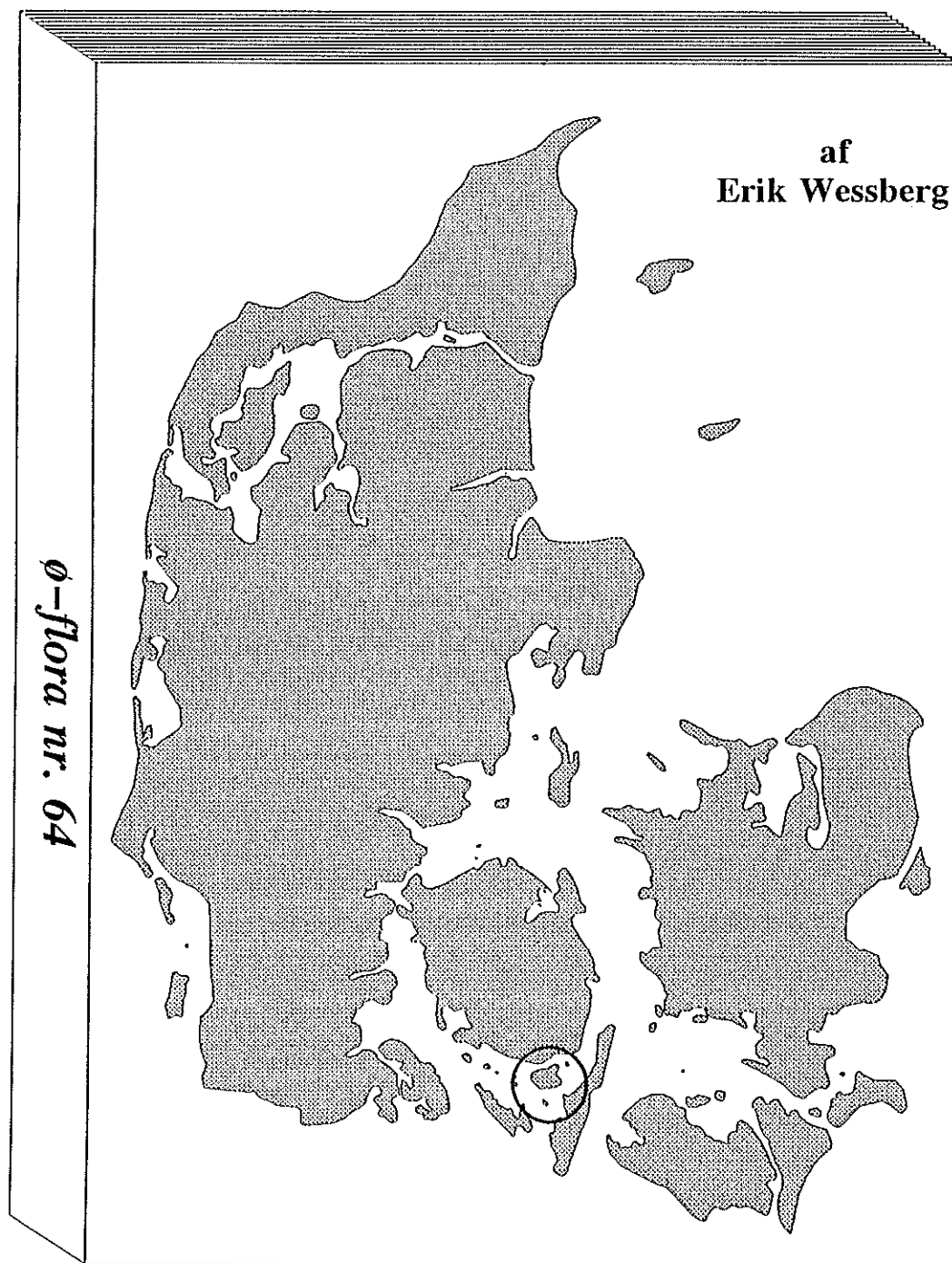

Store og Lille Rallen

ved sydøstsiden af Tåsinge

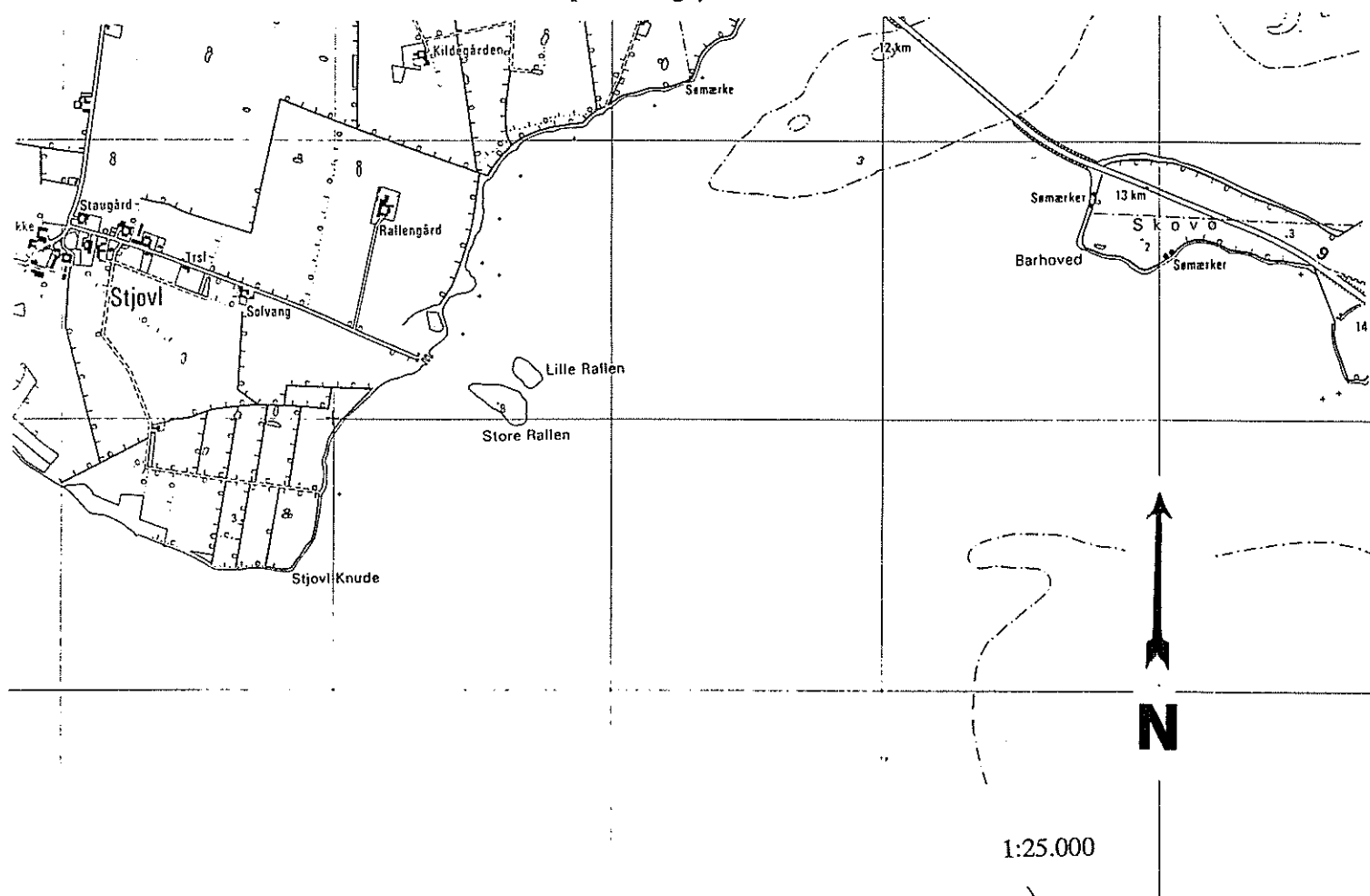

Randers 1994

STORE OG LILLE RALLEN - Ø-FLORALISTER MED NOTER

Store og Lille Rallen er beliggende i det meget lavvandede farvand ved Tåsinges sydkyst ud for landsbyen Stjovl. Da de to øer er meget små og nærtliggende, behandles de her i samme ø-flora, nr. 64.

I 1692 aflagde søfartsdirektør Jens Sørensen Store Rallen et besøg. Om den skrev han, at ... Raln er en kringflødt Holm og høj Klint. På et kort, opmålt ca. 100 år efter Jens Sørensens besøg, ses en tredie, lille ø. Denne eksisterer ikke mere; men en lille stengrund nord for Lille Rallen viser stadig, hvor øen har ligget. Begge øer ejes i dag af Valdemar Slot på Tåsinge, men er forpagtet ud til den nærliggende Rallengård, der indtil for ca. et halvt århundrede siden avlede kartofler og korn på Store Rallen. Kornavlén kunne gå i hestens tid. I vores højt mekaniserede tid er det for problematisk at få maskiner til øen. (Oplysningerne fra Olav Ernstsén in litt. 1995. De sidste oplysninger har han fået fra en ældre beboer i Vomæs på Tåsinge).

Kortet viser Store og Lille Rallens beliggenhed ved Tåsinges sydøstkyst. På kortet er afmærket nogle få af de mange, store sten (x), der findes i det smalle farvand mellem Tåsinge og specielt Lille Rallen. Ved højvande er det – selv iført waders – ikke muligt at gå direkte fra den lille bådhavn, som ligger ved enden af vejen fra Stjovl; men ca. 100 meter mod nord er der mere lavvandet, og man kan her uden problemer vade til Lille Rallen, men kun med et vågent øje med de store sten, som der let kan snubles over. Mellem de to øer findes i øvrigt en række vadesten. Øverst til højre ses Skovø på den vestlige del af Siø, som tidligere er beskrevet i ø-flora nr. 53 (Wessberg 1993).

Store Rallen

Store Rallen er den vestligste af øerne. Den har en længde på ca. 200 meter og en bredde på op til ca. 100 meter, et areal på ca. 16000 m² samt en kystlængde på godt 500 meter, medens Lille Rallens areal kun er det halve, kystlængden under det halve. Store Rallen er i forhold til sin størrelse en høj ø, hvor hovedparten af arealet består af moræneaflejringer, som det meste af øen rundt omgives af et smalt, marint forland, på læsiden mod Lille Rallen mest med strandeng. Ved den urolige vestside og til dels også ved sydsiden findes der op mod 8 meter høje klinter, som for en stor dels vedkommende til stadighed udsættes for erosion, da bølgenes kraft fra det frie stræk, ikke mindst ved sydvestenstorm, er betydelig. Fra de lave klægkanter i nord og øst hæver øens overflade sig jævnt op mod klinten. Nærmest Tåsinge ligger der en lille krumodelignende udvækst, som består af grus og små sten. Andersen et al. (1977) omtaler et opgravet vandhul i nordvest. Der findes stadig et opgravet vandhul på øen, men det ligger i nordøst. De nævner også, at der siden 1907 næsten hele tiden er sket afgræsning ved hjælp af får. Under mine besøg i 1994 var der stadigvæk får på øen, endda forholdsmæssigt mange.

De få naturtyper, der findes på Store Rallen, omtales hver for sig. Første gang, en art nævnes, er den behæftet med såvel det danske som det latinske navn, dernæst kun med det danske. I langt de fleste tilfælde er benyttet Dansk Feltflora, 5. opl. 1994.

Vegetationen på stranden

Smalbladet Kællingetand (*Lotus tenuis*).

I Johan Langes "Haandbog i den danske Flora" fra 1864 skriver han om Smalbladet Kællingetand, at den er hist og her på strandenge på Øerne og "Fra Halvøen er intet Voxested mig bekjendt". På Knud Jessen's udbredelseskort fra TBU-afhandlingen vedrørende Papilionaceerne er der ved de indre, danske kyster angivet mange voksesteder for Smalbladet Kællingetand, specielt langs Sydfyns kyst, Smålandsfarvandet, Sydvestsjælland, Isefjorden og Roskilde Fjord. Det nordligste fund er ret så isoleret fra området ved Gjøl ved Limfjorden. I dag må man vel sige, at den er almindelig på strandenge på Øerne, og at den sjældent mangler på strandenge i Østjylland, ligesom den stadig er under udbredelse mod nord. Da ø-floraen vedrørende Egholm (Løjtnant & Wessberg 1986) afsluttedes, havde vi ikke fundet arten på øen. Chr. Roesdahl, Ålborg, har nyligt meddelt mig, at han nu har fundet den på Egholm, dog kun ét sted. Fundet synes at være en understregning af dens ekspansion mod nord. På Store Rallen har jeg fundet den ét sted ved sydøstsiden, hvor den voksede øverst på den lave klægkant.

Stranden ved klinerne på vest- og sydvestsiden af Store Rallen er for størstedels vedkommende dækket af store sten

fra klinten. Mod nord og øst er den mest gruset eller småstenet. Det eneste sted, der her findes strandengsvegetation, er på den øvre del af stranden samt på de mange klægknoIde, som tidligere har indgået i den klægkant, som findes øen rundt, dog med undtagelse af klintekysten. Ved den vedblivende erosion står en del knolde isolerede på stranden.

I nord findes på den gruset/småstenede strand ved den krummodellignende dannelse nogen strandengsvegetation med Sandkryb (*Glaux maritima*), Strand-Mælde (*Atriplex litoralis*) samt Vingefrøet Hindeknæ (*Spergularia media*). En vis vegetationszonerings kan findes her med – nævnt fra yderst til inderst – Strand-Annelgræs-samfund (*Puccinellia maritima*), Harril (*Juncus gerardi*) og Kryben-de Hvene-samfund (*Agrostis stolonifera*) samt Rød Svingel-samfund (*Festuca rubra* ssp. *rubra*).

Stranden ved klintekysten i vest og sydvest er hovedsageligt storstenet af sten, udvasket fra klinten gennem århundreder, og der er af den årsag kun lidt vegetation på den. Det der er, findes i mellemrum mellem stenene eller allerøverst på stranden, ved foden af klinten. Det drejer sig om nogle få eksemplarer af Strandgåsefod (*Suaeda maritima*), Gåse-Potentil (*Potentilla anserina*), Alm. Kvik (*Elytrigia repens*) samt nogle lave, nedbidte Tagrør (*Phragmites australis*). Her som andre steder på øen var der i 1994 aflejret store mængder opskyllet Ålegræs (*Zostera* sp.).

Ved klintens bratte afslutning helt i syd findes på stranden en smule strandengsvegetation. Det drejer sig om arterne Udspærret Annelgræs (*Puccinellia distans*), Vingefrøet Hindeknæ og Sandkryb. Noget overraskende, fordi det er ret usædvanligt at finde den på netop et sådant sted, er der også her fundet Jordbær-Kløver (*Trifolium fragiferum*).

Stranden i syd og sydøst er af forskellig beskaffenhed. Nogle steder storstenet, andre steder småstenet eller gruset. En stor del af den er også her dækket af opskyl. Hvor vegetationen kan erkendes, består den bl.a. af Strand-Annelgræs, Vingefrøet Hindeknæ, Alm. Kvik, Sandkryb, Gåse-Potentil og Ager-Tidsel (*Cirsium arvense*). Et enkelt sted her samt på klægkanten desuden lidt Smalbladet Kællingetand (*Lotus tenuis*), et andet sted, ud for et simpelt læskur – eller rettere resterne af det – beregnet til fårene – findes mægtige tæpper af Gåse-Potentil.

På stranden i nordøst, omtrent ud for vandhullet, fandtes i 1993 ét eksemplar af Strand-Bede (*Beta maritima*). I 1994 blev den ikke set.

Vegetationen på klinten

I nordvest er klinten på grund af ustandselige nedskridninger som følge af havets eroderende virke de fleste steder helt uden eller med kun lidt vegetation. Det, der er, er især Ager-Snerle

Jordbær-Kløver (*Trifolium fragiferum*).

På Store Rallen er der kun tale om meget små områder, som er dækket af strandengsvegetation. Et af stederne ligger, hvor klinten i syd går over i en lav klægkant, der sjældent er over ½ meter høj. Et sådan sted vokser på åben bund på den øverste del af stranden bl.a. den afbildede art sammen med Udspærret Annelgræs (*Puccinellia distans*), Sandkryb (*Glaux maritima*) og Vingefrøet Hindeknæ (*Spergularia media*).

(*Convolvulus arvensis*), Blød Hejre (*Bromus hordeaceus* ssp. *hordeaceus*), Alm. Fuglegræs (*Stellaria media*), Alm. Vej-Pileurt (*Polygonum aviculare* ssp. *aviculare*) og Ager-Tidsel.

Sydøstover bliver klinten mere stejl. Vegetation findes kun, hvor nedskridninger på fremspring har efterladt lidt materiale. På selve klinten her er set Spyd-Mælde (*Atriplex latifolia* s. str.), Alm. Hundegræs (*Dactylis glomerata*), Alm. Kvik, Ru Svinemælk (*Sonchus asper*), Ager-Snerle og Ager-Tidsel, sidstnævnte i mængde. Specielt Ager-Snerle ser på dette udsatte sted så forblæst og forslidt ud, og den er sidst på sommeren så "afrakket", at den helt utraditionelt ikke er noget opløftende syn. Ved klintfoden ses Humle-Sneglebælg (*Medicago lupulina*), Hejrenæb (*Erodium cicutarium*), Horse-Tidsel (*Cirsium vulgare*), Kruset Skræppe, Stor Nælde og Ru Svinemælk. Øverst på klinten er der sædvanen tro digesvalehuller.

Længere i sydøst aftager klinten hurtigt i højde. Her vokser masser af Ager-Tidsel. Ved klintfoden ses desuden Blød Storkenæb (*Geranium pusillum*). Et sted med nedstyrtet materiale findes Gul Snerre (*Galium verum* ssp. *verum*), Blød Hejre, Horse-Tidsel samt Alm. Rajgræs (*Lolium perenne*). De 4 nævnte arter findes også oppe på strandoverdrevet, så de stammer utvivlsomt her fra.

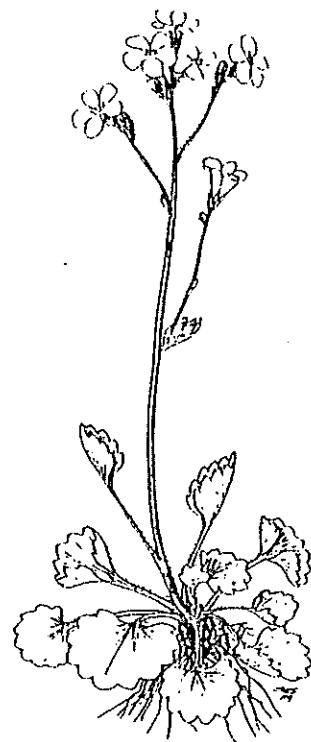
Helt i sydøst og langs størstedelen af øst og nordøstkysten er der ingen klint. Den er nu afløst af en oftest ca. ½ meter høj klægkant. Herpå er der et sted set Glat Vejbred (*Plantago major* ssp. *major*).

Strandoverdrevet

Størstedelen af øens areal består af et græsmarklignende strandoverdrev, som overalt er dækket af vegetation. Området er størstedelen af året botanisk temmeligt uinteressant, idet det er domineret af under 10 arter. Det meste er græsser som Alm. Hvene (*Agrostis tenuis*), der vel er dominant, Fløjlsgræs (*Holcus lanatus*), Alm. Hundegræs, Blød Hejre og Draphavre (*Arrhenatherum elatius*). Derudover er Hvidkløver (*Trifolium repens*), Ager-Tidsel, Horse-Tidsel, Alm. Hønsetarm (*Cerastium fontanum* ssp. *triviale*), Alm. Røllike (*Achillea millefolium*) og Alm. Fuglegræs de hyppigste. Af mindre almindelige arter kan nævnes Gul Snerre, Hyrdetaske (*Capsella bursa-pastoris*), Lancet-Vejbred (*Plantago lanceolata*), Kruset Skræppe (*Rumex crispus*) og Krybende Potentil (*Potentilla reptans*). Sidstnævnte optræder dog en hel del steder relativt talrigt. Om foråret er det noget mere opmuntrende at botanisere her, da der da kan ses arter, som ikke bemærkes senere på året. Det drejer sig om Bleg Fuglegræs (*Stellaria pallida*), Kornet Stenbræk (*Saxifraga granulata*), som på en en-

Kornet Stenbræk (*Saxifraga granulata*).

Under et forårsbesøg møder man naturligt nok arter, der ikke ses ret meget senere på sommeren. For Store Rallens vedkommende drejer det sig om Bleg Fuglegræs (*Stellaria pallida*), Vår-Vikke (*Vicia lathyroides*), Roset-Springklap (*Cardamine hirsuta*), Dansk Kokleare (*Cochlearia danica*), Femhannet Hønsetarm (*Cerastium semidecandrum*), Opret Hønsetarm (*C. glomeratum*), Rank Forglemmigej (*Myosotis stricta*) og Mark-Frytle (*Luzula campestris*) samt arter af Mælkebøtte (*Taraxacum* spp.).

kelt plet talte ca. 200 planter, Roset-Springklap (*Cardamine hirsuta*), som stedvis optrådte talrigt, Dansk Kokleare (*Cochlearia danica*), Femhannet Hønsetarm (*Cerastium semidecandrum*), Opret Hønsetarm (*C. glomeratum*) og Rank-Forglemmigej (*Myosotis stricta*). I september 1994 var der bemærkelsesværdigt mange champignoner på strandoverdrevet. Trods et relativt stort antal får har det kunnet konstateres, at der med en enkelt undtagelse ingen steder på Store Rallen var tegn på for kraftig nedbidning af vegetationen. Undtagelsen var Tagrørene i nordvest. Fårene på Store Rallen sætter åbenbart stor pris på denne art.

Vandhullet

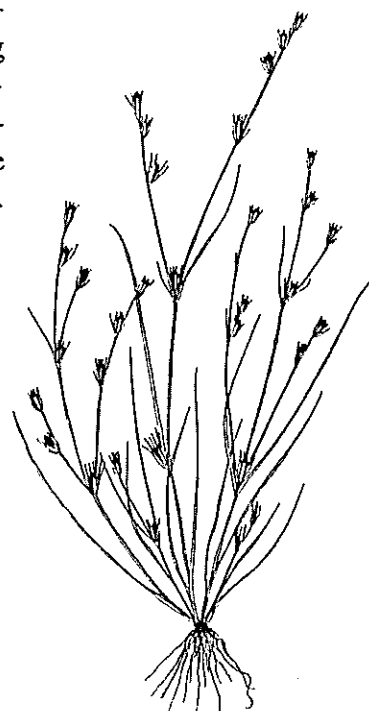
Vandhullet er sandsynligvis det eneste sted, fårene har mulighed for drikkevand. Om det så så kystnært er rent ferskvand, tvivles der på; men også får kan vel vænne sig til brakvand. Ganske indlysende er der ved og i vandhullet arter, som på Store Rallen kun findes her. Det drejer sig om Sump-Evighedsblomst (*Gnaphalium uliginosum*), Tudse-Siv (*Juncus bufonius*), Knæbøjet Rævehale (*Alopecurus geniculatus*) og Engkarse (*Cardamine pratensis* ssp. *pratensis*) samt Tigger-Ranunkel (*Ranunculus sceleratus*). Endvidere vokser der Tandet Vejbred (*Plantago major* ssp. *intermedia*) i tusindvis (1994), Alm. Hønsetarm, Alm. Firling (*Sagina procumbens*), Alm. Syre (*Rumex acetosa*), og som det andet sted på øen Jordbær-Kløver.

Bemærkninger om Store Rallen

Andersen et al. skriver bl.a. om Store Rallens vegetation, at den består af "...græs samt store nældeområder, kun to steder spredte buske". Om buskene kan det siges, at de er borte, men dominerende er stadig græsserne, og der er også i dag flere områder, hvor Stor Nælde (*Urtica dioica*) er eneherkende. Selv om der er et relativt lavt artsantal af planter, er det en spændende ø at besøge. Under forårsbesøget i 1994 konstateredes i græsmarken adskillige arter, som jeg under det sene besøg i 1993 ikke ville have troet ville vokse her. Det gælder bl.a. to af de 25 udvalgte indikatorer for overdrev og heder, som figurerede i den artsliste, som af Feltbotanisk Klub blev tilsendt alle medlemmer, der var med i den nyligt afsluttede overdrevsregistrering. Det drejer sig om Knold-Ranunkel (*Ranunculus bulbosus*) og Kornet Stenbræk (*Saxifraga granulata*). Det er kun få af vore uboede moræneøer, som indgår i ø-floraserien, hvor bare én af arterne har været til stede. Også Strand-Bede (*Beta maritima*) var ikke forventet på Store Rallen, selv om den er kendt fra flere nærliggende lokaliteter på Tåsinge, Ærø, Langeland og egnen omkring Svendborg. Hvordan en art som Roset-Springklap (*Cardamine hirsuta*) er havnet på Store Rallen kan måske undre; men Roset-Springklap hører til de arter, der i Danmark bliver mere og mere almindelig, i haver, gartnerier og planteskoler endda ofte en plage. Til Store Rallen er den sandsynligvis kommet med fugle, som har

Tudse-Siv (*Juncus bufonius*)

er en af vore almindeligste sivarter, men der var ikke meget af den på Store Rallen, hvor den kun er fundet på den sandede bund ved vandhullet i nordøst.

haft frøene siddende imellem fjerene. Glat Ærenpris (*Veronica serpyllifolia*) var heller ikke forventet, da også den hører til på kulturpåvirkede lokaliteter. Vore småøer kan ofte give små, kærkomne botaniske overraskelser.

Store Rallen er i lighed med mange andre småøer underlagt bestemmelser i strandbeskyttelseslinien, den er en del af Ramsarområde nr. 17, en del af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 71, et særligt biologisk beskyttelsesområde og et større sammenhængende naturområde. For at undgå en tilgroning, hvorved en hel del arter vil forsvinde, er det nødvendigt at fastholde den nuværende afgræsning, måske endda lade et par får mere komme dertil. Med hensyn til fuglelivet er Store Rallen sammenlignet med Lille Rallen "det rene vand". Vel er der ynglefugle på Store Rallen; men det er, når der ses bort fra de ynglende sølvmåger – i meget begrænset omfang. Olav Ernstsen oplyser, at der i 1994 har været følgende ynglefugle på øen: Stormmåge, Sølvmåge, Rødben, Strandskade, Gråand, Svartbag, Knopsvane samt Digesvale. Der er talt op til 600 digesvalehuller i klinten. Med hensyn til Svartbag er der intet bemærkelsesværdigt, idet den i de seneste år er begyndt at brede sig i området Tåsinge–Langeland, oplyser Poul H. Harritz, Svendborg, til Olav Ernstsen. Selv om der kan sejles til øen, har jeg på mine 3 besøg ikke set mennesker.

Den botaniske undersøgelse af Store Rallen

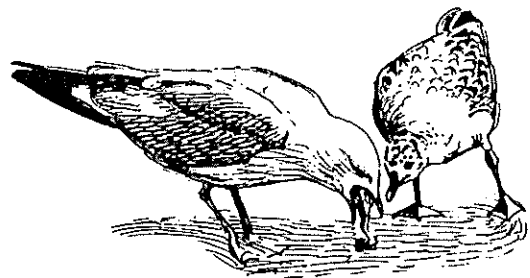
I 3 år i 1920'erne sejlede forfatteren Achton Friis og maleren Johannes Larsen de danske farvande tynde og besøgte i dette tidsrum 132 af vore små og mindre øer. Om Store (og Lille Rallen) nævnes kun, at de ligger ved Stjøvl Knude.

Udover Andersen et al.'s beskrivelse i "Øerne omkring Fyn" nævner Gravesen 3 referencer fra området ved Stjøvl og – som han skriver – incl. Store og Lille Rallen. I de 3 referencer er der dog ikke nævnt om plantefund på de to øer.

Den første, kendte planteliste fra Store Rallen er således Erik Vinthers strandengsrapport fra besøget den 30. sept. 1986. Trods det sene tidspunkt fik han noteret 40 arter. Disse er i floralisten mærket 1986 (EV). Af de 40 arter er der 8 arter, som kun er set af ham. Det drejer sig bl.a. om Strand-Vejbred (*Plantago maritima*), Harril (*Juncus gerardi*), Slap Annelgræs (*Puccinellia suecica*)

Stormmåge (*Larus canus*).

I Andersen et al. findes en liste over ynglefugle på Store Rallen for 4 år: 1907 samt 1974–1976. Den tæller udover Stormmåge bl.a. Gravand, Engpiber, Strandskade, Sanglærke, Digesvale og Rørspurv. Sidstnævnte er angivet med 3 par i 1974. Det kan måske i første omgang undre, idet der på øen i dag tilsyneladende ikke findes egnede steder for anbringelse af dens rede. Her tænkes mest på Tagrør (*Phragmites australis*) og evt. Strand-Kogleaks (*Scirpus maritimus*). Førstnævnte er til stede, men i begrænset omfang og meget nedbidte. Muligheden for, at der førhen var mere Tagrør, er naturligvis til stede; men mon ikke rederne i 1974 var anbragt i græstuer. Hans Skotte Møller nævner i "Lademanns Fugleatlas", at Rørspurv også kan have rede "på jorden i en græstue". Tegningen findes i "Strandenge i Århus Amt", (1982). Tegner Jon Fjeldså.

og Tofrøet Vikke (*Vicia hirsuta*).

Den 3. nov. 1994 besøgte **Henrik Tranberg** Store Rallen. Han noterede under besøget, som primært blev brugt til eftersøgning af vokshatte, 16 arter, som i min floraliste er mærket 1992 (HT). En af disse arter har jeg ikke set, nemlig Rødknæ (*Rumex acetosella*).

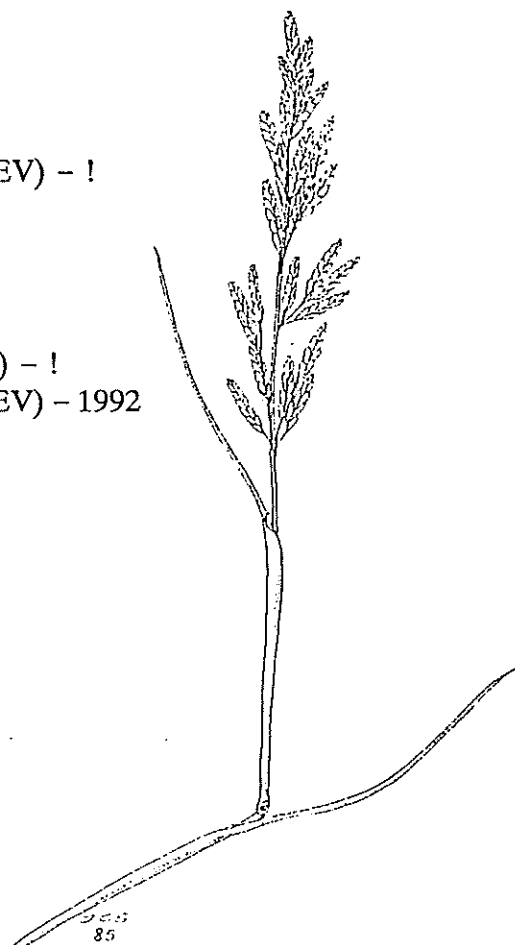
På mine ekskursioner til Store Rallen den 2. sept. 1993, 6. maj 1994 og 4. sept. 1994 har jeg set 110 taxa, heraf ikke mindre end 31 arter af Mælkebøtte (*Taraxacum*). 32 af arterne, excl. Mælkebøtter, er ikke set tidligere. Det angår bl.a. tidligtblomstrende arter som f.eks. Mark-Frytle (*Luzula campestris*) og Kornet Stenbræk (*Saxifraga granulata*). Da såvel Erik Vinther som Henrik Tranberg var ude i andet ærinde end at lave komplette floralister, er der ikke noget besynderligt i tallene. Ialt er der fra Store Rallen nu kendt 83 taxa samt de førnævnte 31 *Taraxacum*-arter, ialt 114. Da Store Rallen er af ringe størrelse, er der i floralisten hverken benyttet hyppighedsbetegnelse eller angivet noget voksested for arterne. De arter, jeg har set, er mærket med et !

Floraliste for Store Rallen

- Achillea millefolium** (*Alm. Røllike*) – 1986 (EV) – !
- Agrostis stolonifera** (*Krybende Hvene*) – 1986 (EV) – !
- **tenuis** (*Alm. Hvene*) – 1986 (EV) – 1992 (HT) – !
- Alopecurus geniculatus** (*Knæbøjet Rævehale*) – !
- Aster tripolium** (*Strand-Asters*) – 1986 (EV) – !
- Atriplex latifolia** s. str. (*Spyd-Mælde*) – !
- **litoralis** (*Strand-Mælde*) – 1986 (EV) – !
- Beta maritima** (*Strand-Bede*) – !
- Bromus hordeaceus** ssp. **hordeaceus** (*Blød Hejre*) – 1986 (EV) – !
- Cakile maritima** ssp. **baltica** (*Østersø-Strandsennep*) – !
- Campanula rotundifolia** (*Liden Klokke*) 1992 (HT) – !
- Capsella bursa-pastoris** (*Hyrdetaske*) – !
- Cardamine hirsuta** (*Roset-Springklap*) – !
- **pratensis** ssp. **pratensis** (*Engkarse*) – 1992 (HT) – !
- Cerastium fontanum** ssp. **triviale** (*Alm. Hønsetarm*) – 1986 (EV) – 1992 (HT) – !
- **glomeratum** (*Opret Hønsetarm*) – !
- **semidecandrum** (*Femhannet Hønsetarm*) – !

Strand-Annelgræs (*Puccinellia maritima*).

Der er ingen egentlige strandengsområder på Store Rallen. De enkelte strandengsarter, der er fundet på øen, vokser for flertallets vedkommende på den lave klækkant eller på de tilbageblevne klægtuer, der står uden for klækkanten. Vore to, andre Annelgræs-arter, Udspærret Annelgræs (*P. distans*) og Slap Annelgræs (*P. suecica*) er også fundet på Store Rallen.

- Cirsium arvense** (*Ager-Tidsel*) – 1986 (EV) – 1992 (HT) – !
 – **vulgare** (*Horse-Tidsel*) – 1986 (EV) – 1992 (HT) – !
Cochlearia danica (*Dansk Kokleare*) – !
Convolvulus arvensis (*Ager-Snerle*) – 1986 (EV) – !
Dactylis glomerata (*Alm. Hundegræs*) – 1986 (EV) – 1992 (HT) – !
Elytrigia repens (*Alm. Kvik*) – 1986 (EV) – !
Erodium cicutarium (*Hejrenæb*) – 1986 (EV) – 1992 (HT) – !
Festuca rubra ssp. **rubra** (*Rød Svingel*) – 1986 (EV) – !
Galium verum ssp. **verum** (*Gul Snerre*) – 1986 (EV) – !
Geranium molle (*Blød Storkenæb*) – 1992 (HT) – !
 – **pusillum** (*Liden Storkenæb*) – 1986 (EV) – !
Glaux maritima (*Sandkryb*) – 1986 (EV) – !
Gnaphalium uliginosum (*Sump-Evighedsblomst*) – !
Holcus lanatus (*Fløjlsgræs*) – 1986 (EV) – !
Juncus bufonius (*Tudse-Siv*) – !
 – **gerardi** (*Harril*) – 1986 (EV).
Lolium perenne (*Alm. Rajgræs*) – 1986 (EV) – 1992 (HT) – !
Lotus corniculatus (*Alm. Kællingetand*) – !
 – **tenuis** (*Smalbladet Kællingetand*) – !
Luzula campestris (*Mark-Frytle*) – !
Medicago lupulina (*Humle-Sneglebælg*) – !
Myosotis stricta (*Rank-Forglemmigej*) – !
Phragmites australis (*Tagrør*) – !
Plantago lanceolata (*Lancet-Vejbred*) – 1986 (EV) – 1992 (HT) – !
 – **major** ssp. **intermedia** (*Tandet Vejbred*) – !
 – **major** ssp. **major** (*Glat Vejbred*) – 1986 (EV) – 1992 (HT) – !
 – **maritima** (*Strand-Vejbred*) – 1986 (EV).
Poa annua (*Enårig Rapgræs*) – !
 – **pratensis** ssp. **pratensis** (*Eng-Rapgræs*) – 1986 (EV).
 – **subcoerulea** (*Blågrøn Rapgræs*) – 1986 (EV).
Polygonum aviculare ssp. **aviculare** (*Alm. Vej-Pileurt*) –
 1986 (EV) – !
Potentilla anserina (*Gåse-Potentil*) – 1986 (EV) – !
 – **reptans** (*Krybende Potentil*) – 1986 (EV) – !

Tigger-Ranunkel (*Ranunculus sceleratus*).

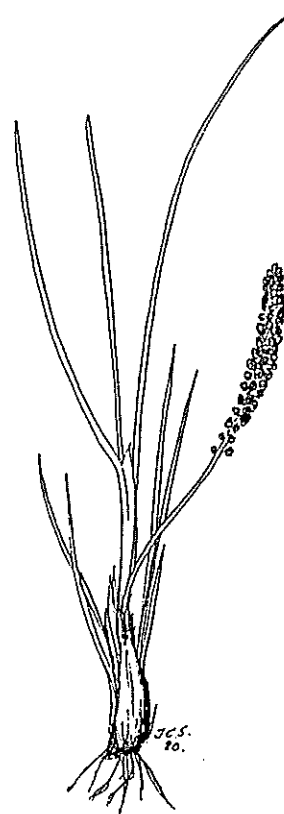
Ved det lille vandhul, som fårene stiller tørsten ved, findes arter, som på Store Rallen kun er set her. Udover den afbildede drejer det sig om arter som Sump-Evighedsblomst (*Gnaphalium uliginosum*), Knæbøjet Rævehale (*Alopecurus geniculatus*) og Engkarse (*Cardamine pratensis* ssp. *pratensis*). Tandet Vejbred (*Plantago major* ssp. *intermedia*) toppede dog (1994) mængdemæssigt, da den var til stede i tusindvis.

- Puccinellia distans** (*Udspærret Annelgræs*) - !
 - **maritima** (*Strand-Annelgræs*) - 1986 (EV) - !
 - **suecica** (*Slap Annelgræs*) - 1986 (EV).
Ranunculus bulbosus (*Knold-Ranunkel*) - 1986 (EV) - !
 - **repens** (*Lav Ranunkel*) - 1986 (EV) - !
 - **sceleratus** (*Tigger-Ranunkel*) - !
Rumex acetosa (*Alm. Syre*) - !
 - **acetosella** (*Rødknæ*) 1992 (HT).
 - **crispus** (*Kruset Skræppe*) - !
Sagina procumbens (*Alm. Firling*) 1992 (HT) - !
Saxifraga granulata (*Kornet Stenbræk*) - !
Sedum acre (*Bidende Stenurt*) - !
Sonchus arvensis (*Ager-Svinemælk*) - 1986 (EV).
 - **asper** (*Ru Svinemælk*) - !
Spergularia media (*Vingefrøet Hindeknæ*) - 1986 (EV) - !
Stellaria graminea (*Græsbladet Fladstjerne*) - 1986 (EV) - !
 - **media** (*Alm. Fuglegræs*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
 - **pallida** (*Bleg Fuglegræs*) - !
Suaeda maritima (*Strandgåsefod*) - !
Taraxacum, sect. **Erythrosperma** (*Rødfrugtet Sand-Mælkebøtte*):
Taraxacum brachyglossum - !
Taraxacum proximum - !
Taraxacum, sect. **Hamata** (*Krogfliget Mælkebøtte*):
Taraxacum hamatiforme - !
Taraxacum, sect. **Ruderalia** (*Fandens Mælkebøtte*):
Taraxacum alatum - !
 - **ancistrolobum** - !
 - **angustisquameum** - !
 - **brachylepis** - !
 - **dahlstedtii** - !
 - **distinctilobum** - !
 - **ekmanii** - !
 - **fasciatum** - !
 - **haematicum** - !
 - **inarmatum** - !
 - **intermedium** - !
 - **lepidum** - !
 - **lingulatum** - !
 - **mimulum** - !
 - **obliquilobum** - !

Strand-Trehage (*Triglochin maritimum*)

er en af de 8 arter, som kun er set af Erik Vinther, da han i 1986 var på øerne her for at foretage strandengsregistreringer. Andre af disse 8 arter er Tofrøet Vikke (*Vicia hirsuta*), Ager-Svinemælk (*Sonchus arvensis*) og Slap Annelgræs (*Puccinellia suecica*).

- Taraxacum ostenfeldii – !
- pallescens – !
- piceatum – !
- planum – !
- polyodon – !
- purpureum – !
- rhodopodium – !
- scotiniforme – !
- sellandii – !
- stereodes – !
- uncosum – !
- vanum – !
- vastisectum – !
- Trifolium dubium (*Fin Kløver*) – !
- fragiferum (*Jordbær-Kløver*) – !
- repens (*Hvidkløver*) – 1986 (EV) – !
- Triglochin maritimum (*Strand-Trehage*) – 1986 (EV).
- Tripleurospermum maritimum ssp. salinum (*Alm. Strandkamille*) – !
- Urtica dioica (*Stor Nælde*) – 1986 (EV) – 1992 (HT) – !
- Veronica arvensis (*Mark-Ærenpris*) – !
- serpyllifolia (*Glat Ærenpris*) – !
- Vicia cracca (*Muse-Vikke*) – !
- hirsuta (*Tofrøet Vikke*) – 1986 (EV).
- lathyroides (*Vår-Vikke*) – !
- Zannichellia pedicellata (*Stilkfrugtet Vandkrans*) – !
- Zostera angustifolia (*Smalbladet Bændeltang*) – !
- marina (*Alm. Bændeltang*) – !

LILLE RALLEN

Lille Rallen er i modsætning til sin "storebror" en lav og noget hvælvet ø og er som denne hovedsageligt opbygget af moræneaflejringer. Arealet er ca. 8000 m² (Andersen et al. 1977), øens længde

Vild Kørvel (*Anthriscus sylvestris*).
 Ud af Lille Rallens 37 arter er ikke mindre end de 17, næsten 50%, ikke fundet på Store Rallen. Det drejer sig udover den afbildede f.eks. om Burre-Snerre (*Galium aparine*), Gærde-Snerle (*Calystegia sepium*) Skov-Hanekro (*Galeopsis bifida*), Rejnfan (*Tanacetum vulgare*) og Strand-Karse (*Lepidium latifolium*), som sammen med Tagrør (*Phragmites australis*) er de absolut dominerende arter på Lille Rallen.

ca. 100 meter, kystlinien ca. 220 meter og største højde vel under 3 meter. Øen henligger uden spor af hverken mennesker og dyr, bortset fra forårsperioden eller så længe, de mange ynglefugle holder til på øen. I den periode er vegetationen i højeste grad præget af deres tilstedeværelse. Ved højsommertid er sådan set alle spor fra den hektiske aktivitet tidligere på året slettet. Det er som at komme til to forskellige øer, så forandret bliver den. På grund af det rige fugleliv (Sølvmåge, Knopsvane, Strandkade og Havterne) er øen af national betydning.

Vegetationen på Lille Rallen

Om foråret er det relativt let at undersøge øens flora, bortset fra, at de mange svaner, der yngler på øen, er aggressive, som ynglende svaner nu plejer at være det i yngletiden. Øen har stort set hele vejen rundt med en 2-3 meter bred, stenet strandzone, hvor der vokser spredte strandengplanter. Mod nord er der arter som Strand-Asters (*Aster tripolium*), Strand-Annelgræs (*Puccinellia maritima*), Strand-Mælde, Strand-Karse (*Lepidium latifolium*) og Harril (*Juncus gerardi*).

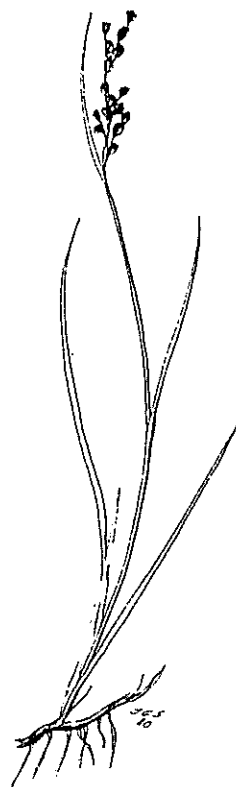
På den lave klækkant, som med undtagelse af den sydlige og sydvestlige del findes øen rundt, vokser nogle steder en hel del Strand-Malurt (*Artemisia maritima*), Strand-Karse og Harril, andre steder Sandkryb (*Glaux maritima*). Inden for er alt dækket af en meget massiv vegetation. Tagrør (*Phragmites australis*) findes på det meste af øen, omend den ingen steder danner særlig tæt bevoksning; men sammen med arter som Ager-Svinemælk (*Sonchus arvensis*), Kruset Skræppe (*Rumex crispus*) og Grå Bynke (*Artemisia vulgaris*) dannes et svært gennembrydeligt plantedække, hvori ingen konkurrencesvage arter har nogen mulighed for at overleve, endsige etablere sig. Det er meget vanskeligt at komme frem, og det er – trods øens lidenhed – svært at orientere sig.

Nogle få bemærkninger om Lille Rallen

I en af de allersidste ø-floraer fik Horsehoved i Helnæs Bugt prædikatet "en botanisk kedelig ø". Når ynglefuglene på Lille Rallen, som især er knopsvaner, har forladt øen, og vegetationen er skudt godt i vejret, kan Lille Rallen gøre den følgeskab. De højt voksende arter som Strand-Karse, Strand-Mælde og Tagrør giver ikke store eksistensmuligheder for andre arter. Der er derimod ingen tvivl om, at vores nationalfugl, Knopsvanen, sætter pris på øen. Det var et smukt syn, der mødte mig, da jeg midtvejs fra Tåsinge tydeligere kunne se de mange svaner, som lå på deres reder. Hele vejen rundt om øen lå desuden

Harril (*Juncus gerardi*).

Lille Rallen har et noget større areal med strandengplanter end Store Rallen. I et ca. 1-2 meter bredt "strandengsområde" på stranden i nord vokser Harril sammen med Strand-Asters (*Aster tripolium*), Strand-Annelgræs (*Puccinellia maritima*), Strand-Mælde (*Atriplex litoralis*), Strand-Karse (*Lepidium latifolium*) og Tagrør (*Phragmites australis*). Sidstnævnte findes stort set over hele øen.

ungfugle og fouragerende mager. Øen er klassificeret som en lokalitet af national betydning pga. forekomst af Spidsand. Erik Vinther nævner i sin strandengsrapport, at der i 1986 var ynglende Hættemåge og Splitterne.

Den botaniske undersøgelse af Lille Rallen

Også for Lille Rallen gælder det, at den i botanisk henseende sandsynligvis, ud over mine besøg, kun har været besøgt af Erik Vinther og Henrik Tranberg. Erik Vinther har været dér d. 30. sept. 1986 og har noteret 26 arter, som i min floraliste er markeret 1986 (EV). Den 3. nov. 1992 har Henrik Tranberg besøgt Lille Rallen, primært på jagt efter Vokshatte. Han noterede trods det sene tidspunkt på året 17 arter, som er mærket 1992 (HT). Under mine besøg på Lille Rallen har jeg set 35 arter. Da øen er af beskeden størrelse, er der ved mine fund kun anbragt et ! Ialt er der kendt 39 arter fra Lille Rallen.

Floraliste for Lille Rallen

- Achillea millefolium** (*Alm. Røllike*) - 1986 (EV) - !
- Agrostis stolonifera** (*Krybende Hvene*) - 1986 (EV).
- **tenuis** (*Alm. Hvene*) - 1986 (EV).
- Anthriscus sylvestris** (*Vild Kørvel*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
- Arrhenatherum elatius** (*Alm. Draphavre*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
- Artemisia maritima** (*Strand-Malurt*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
- **vulgaris** (*Grå Bynke*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
- Aster tripolium** (*Strand-Asters*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
- Atriplex deltoidea** (*Tand-Mælde*) - !

Strand-Malurt (*Artemisia maritima*) er på de to øer kun fundet på Lille Rallen. Såvel Erik Vinther som Henrik Tranberg har også kun set den her. Jeg har fundet den på klægknolde ved sydsiden af øen.

- Atriplex latifolia** s.str. (*Spydbladet Mælde*) - 1986 (EV) - !
 - **litoralis** (*Strand-Mælde*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
Calystegia sepium (*Gærde-Snerle*) - !
Chenopodium album (*Hvidmelet Gåsefod*) - !
Cirsium arvense (*Ager-Tidsel*) - !
 - **vulgare** (*Horse-Tidsel*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
Cochlearia danica (*Dansk Kokleare*) - 1986 (EV) - !
 - **officinalis** (*Læge-Kokleare*) 1992 (HT).
Elytrigia repens (*Alm. Kvik*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
Festuca rubra ssp. *rubra* (*Rød Svingel*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
Galeopsis bifida (*Skov-Hanekro*) - !
Galium aparine (*Burre-Snerre*) 1992 (HT).
Glaux maritima (*Sandkryb*) - 1986 (EV) - !
Juncus gerardi (*Harril*) - 1986 (EV) - !
Lepidium latifolium (*Strand-Karse*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
Linaria vulgaris (*Alm. Torskemund*) - 1986 (EV) - !
Lolium perenne (*Alm. Rajgræs*) - !
Phragmites australis (*Tagrør*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
Puccinellia maritima (*Strand-Annelgræs*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
Rumex crispus (*Kruset Skræppe*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
Salicornia sp. (*Salturt*) - 1986 (EV).
Sambucus nigra (*Alm. Hylde*) - !
Sonchus arvensis (*Ager-Svinemælk*) - 1986 (EV) - 1992 (HT) - !
Stellaria media (*Alm. Fuglegræs*) - !
Tanacetum vulgare (*Rejnfan*) - !

Tagrør (*Phragmites australis*).

Specielt denne art lægger i sensommeren og i efteråret hindringer i vejen for en minutiøs undersøgelse af Lille Rallens flora, især når det er regnvejr, og den vandtætte beklædning ligger i bilen ved det lille fiskerleje over for øerne. Heller ikke de andre, høje arter, Strand-Karse (*Lepidium latifolium*) og Strand-Mælde (*Atriplex litoralis*), gør det lettere at botanisere. Udover at være byrdefulde, slipper de 3 arter så lidt lys ned på jorden, at kun sejlivede arter kan klare sig.

- Tripleurospermum inodorum* (Lugtløs Kamille) – 1986 (EV) – 1992 (HT).
 – *maritimum* ssp. *salinum* (Alm. Strandkamille) – 1986 (EV) – !
Urtica dioica (Stor Nælde) – 1986 (EV) – !
Zannichellia pedicellata (Stilkfrugtet Vandkrans) – !
Zostera angustifolia (Smalbladet Bændeltang) – !
 – *marina* (Alm. Bændeltang) – !

Citeret litteratur

- Andersen, N., B. Staugård Nielsen & H. Rasmussen, 1977: Øerne omkring Fyn. Fredningsstyrelsen.
 Friis, A., 1962: De danske Øer I:90. – København.
 Fyns Amt, 1993: Strandenge i Fyns Amt. Fredningsplanlægning. Rapport nr. 24. Teknik- og Miljøforvaltningen. Natur- og Vandmiljøafdelingen.
 Hansen, K. (red.), 1994: Dansk Feltflora. 5. opl. – København
 Jessen, K., 1931: The distribution within Denmark of the higher plants. II. The distribution of the Papilionaceae within Denmark. – D. Kgl. Danske Vidensk. Selsk. skrifter, Naturvidensk. og Mathem. Afd., 9. rk., III.2.
 Lange, J., 1864: Haandbog i de danske Flora. 3. forøgede Udgave. – København.
 Løjtnant, B. & E. Wessberg, 1986: Egholm – en ø-floraliste med noter. – Randers.
 Møller, H.S., 1975: Lademanns Naturfører. Fugle-atlas. – København/Prag.
 Vinther, E., 1986: Strandensregistrering i Fyns Amt.
 Wessberg, E. 1993: Sjø. Ø-flora nr. 53. Randers.
 Würtz Jensen, M. & B. Løjtnant, 1982: Strandenge i Århus Amt. Århus Amtskommene, Amtsfredningskontoret.

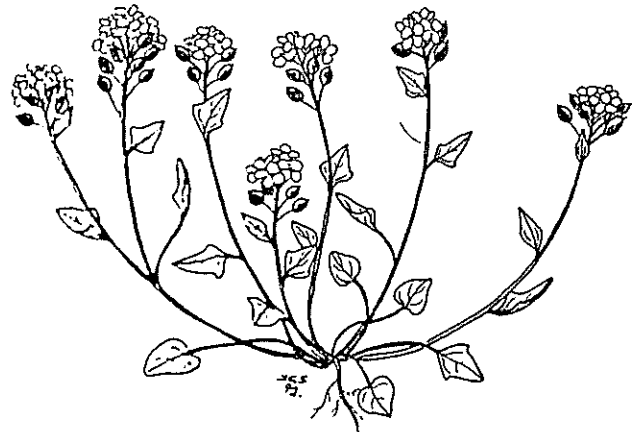
Tak

Lærer Olav Ernstsén, universitetslektor Alfred Hansen, rådgivende biolog Bernt Løjtnant og seminarielektor Anfred Pedersen takkes for deres bemærkninger til manuskriptet. Anfred Pedersen takkes desuden for hjælp i forbindelse med plantebestemmelser, især *Atriplex*, og Hans Øllgaard for hjælp med *Taraxacum*-indsamlingerne. For tilsendelse af floralister takkes såvel cand. scient. Henrik Tranberg som biolog Erik Vinther. En stor tak til overlærer Jens Chr. Schou, som beredvilligt har stillet sine tegninger til min disposition, og til Olav Ernstsén for konkrete oplysninger om øerne. For velvillig økonomisk støtte takkes Landskabskontoret, Fyns Amt.

Erik Wessberg
 Sandagervej 13
 Assentoft
 8900 Randers

Dansk Kokleare (*Cochlearia danica*)

er almindelig ved de fleste, danske kyster. De store, hvidblomstrede områder, som man ofte ser om foråret, når mange blomstrende Dansk Kokleare "står skulder ved skulder", er der dog ikke tale om, hverken på Store Rallen eller Lille Rallen. På begge øer har jeg kun set den ved sydsiden, oftest på klægkanterne.

FÆRDIGE Ø-FLORAER

Hidtil er der i ø-floraserien udarbejdet floralister for følgende øer eller ø-grupper. (EH) er Erik Hammer, (BL) er Bernt Løjtnant, (HT) er Henrik Tranberg og (EW) Erik Wessberg.

1. Anholt (1981). – (BL & EW). 50 sider.
2. Hjarnø i Horsens Fjord (1981). – (BL & EW). 26 sider.
3. Treskelbakkeholm i Mariager Fjord (1983). – (BL & EW). 16 sider.
4. Klosterholm og Startøtterne i Nibe Bredning (1984). – (BL & EW). 24 sider.
5. Mellempoldene i Randers Fjord ved Udbyhøj (1984). – (BL & EW). 17 sider.
6. Pletten (Store Plet) i Mariager Fjord (1984). – (BL & EW). 14 sider.
7. Alrø i Horsens Fjord (1985). – (EW). 37 sider.
8. Møgelø i Julsø syd for Silkeborg (1985). – (EW). 19 sider.
9. Lille Plet i Mariager Fjord nord for Pletten (1985). – (BL & EW). 12 sider.
10. Paradisøerne i Borre Sø syd for Silkeborg (1985). – (EW). 19 sider.
11. Alrø Poller i Horsens Fjord sydøst for Alrø (1985). – (EW). 15 sider.
12. Tange Ø i Tange Sø (1985). – (EW). 13 sider.
13. Hov Røn nordøst for Gyllingnæs (1986). – (BL & EW). 17 sider.
14. Svanegrunden nordøst for Endelave (1986). – (BL). 20 sider.
15. Vår Holm og Kyø Holm i Limfjorden ved Nibe (1986). – (EW). 20 sider.
16. Fjandø i Nisum Fjord (1986). – (EW). 21 sider.
17. Egholm i Limfjorden sydvest for Mors (1986). – (BL & EW). 44 sider.
18. Søby Rev øst for Gyllingnæs (1986). – (BL & EW). 15 sider.
19. Agerø i Limfjorden sydvest for Mors (1987). – (EW). 34 sider.
20. Stenrevet i Randers Fjord vest for Udby (1987). – (EW). 13 sider.
21. Lundø mellem Skive Fjord og Lovns Bredning (1987). – (EW). 41 sider.
22. Stenklipperne i Limfjorden ved Agerø (1988). – (EW). 14 sider.
23. Odpold i Randers Fjord nord for Stenrevet (1988). – (BL & EW). 12 sider.
24. Livø i Limfjorden (1988). – (BL & EW). 75 sider.
25. Svinø i Gamborg Fjord sydøst for Middelfart (1989). – (EW). 33 sider.
26. Lilleø, Bregnø og Alø i Julsø syd for Silkeborg (1989). – (EW). 20 sider.
27. Store og Lille Rotholm i Risgårde Bredning nord for Hvalpsund (1989). – (EW). 21 sider.
28. Sankt Thomas i Skanderborg Sø (1990). – (EW). 11 sider.
29. Æbelø i Skanderborg Sø (1990). – (EW). 14 sider.
30. Kalvø i Skanderborg Sø (1990). – (BL & EW). 14 sider.
31. Mågeøerne ved Bogense (1991). – (BL & EW). 15 sider.
32. Tunø ved Samsø (1991). – (BL & EW). 56 sider.
33. Hornsgård Holm og Tøtten i Limfjorden nordvest for Nibe (1991). – (EW). 14 sider.
34. Torø i Lille Bælt syd for Assens (1991). – (EW). 23 sider.
35. Lindholm i Limfjorden øst for Thyholm (1991). – (BL & EW). 18 sider.
36. Kalvø i Genner Bugt (1991). – (EW). 19 sider.
37. Arup Holm i Limfjorden ved Feggesund (1991). – (BL & EW). 17 sider.
38. Barsø i Lille Bælt nordvest for Als (1991). – (EW). 39 sider.
39. Venø i Limfjorden sydøst for Thyholm (1992). – (EW). 42 sider.
40. Bågåø i Lille Bælt nordvest for Assens (1992). – (EW). 55 sider.
41. Gjøl i Limfjorden nordvest for Ålborg (1992). – (EW). 41 sider.
42. Ejlinge sydøst for Æbelø ved Bogense (1993). – (EW). 18. sider.
43. Dræet syd for Æbelø ved Bogense (1993). – (EW). 19 sider.
44. Leammer i Odense Fjord ved Hofmangave (1993). – (EW). 18 sider.

45. Kyholm i Odense Fjord syd for Leammer (1993). – (EW). 12 sider.
46. Ægholm i Odense Fjord ved Hofmangave (1993). – (EW). 12 sider.
47. Trindelen nord for Leammer i Odense Fjord (1993). – (EW). 13 sider.
48. Holmene i Odense Fjord ved Drejet (1993). – (EW). 12 sider.
49. Fur i Limfjorden (1993). – (EW). 63 sider.
50. Piggen i Randers Fjord nord for Uggelhuse (1993) – (BL & EW). 15 sider.
51. Drætteholm ved Bogense (1993). – (EW). 13 sider.
52. Øland ved Limfjorden vest for Gjøl (1993). – (EW). 64 sider.
53. Siø mellem Tåsinge og Langeland (1993). – (EW). 24 sider.
54. Helnæs nordvest for Fåborg (1993). – (EW). 63 sider.
55. Bjørnø syd for Fåborg (1994). – (EW). 33 sider.
56. Endelave sydvest for Samsø (1994). – (EW). 78 sider.
57. Hjelm i Kattegat sydøst for Ebeltoft (1994) – (EH & EW). 33 sider.
58. Hindø i Stadil Fjord (1994) – (EW). 23 sider.
59. Store Svelmø, Græsholm og Lille Svelmø (1994). – (EW). 40 sider.
60. Årø i Lille Bælt (1994). – (EW). 56 sider.
61. Vigø i Helnæs Bugt (1994). – (EW). 22 sider.
62. Horsehoved i Helnæs Bugt nordvest for Fåborg (1994). – (EW). 16 sider.
63. Mejlø i Lillestrand ved Hindsholm (1994). – (BL, HT & EW). 42 sider.
64. Store og Lille Rallen ved sydsiden af Tåsinge (1995). – (EW). 21 sider.

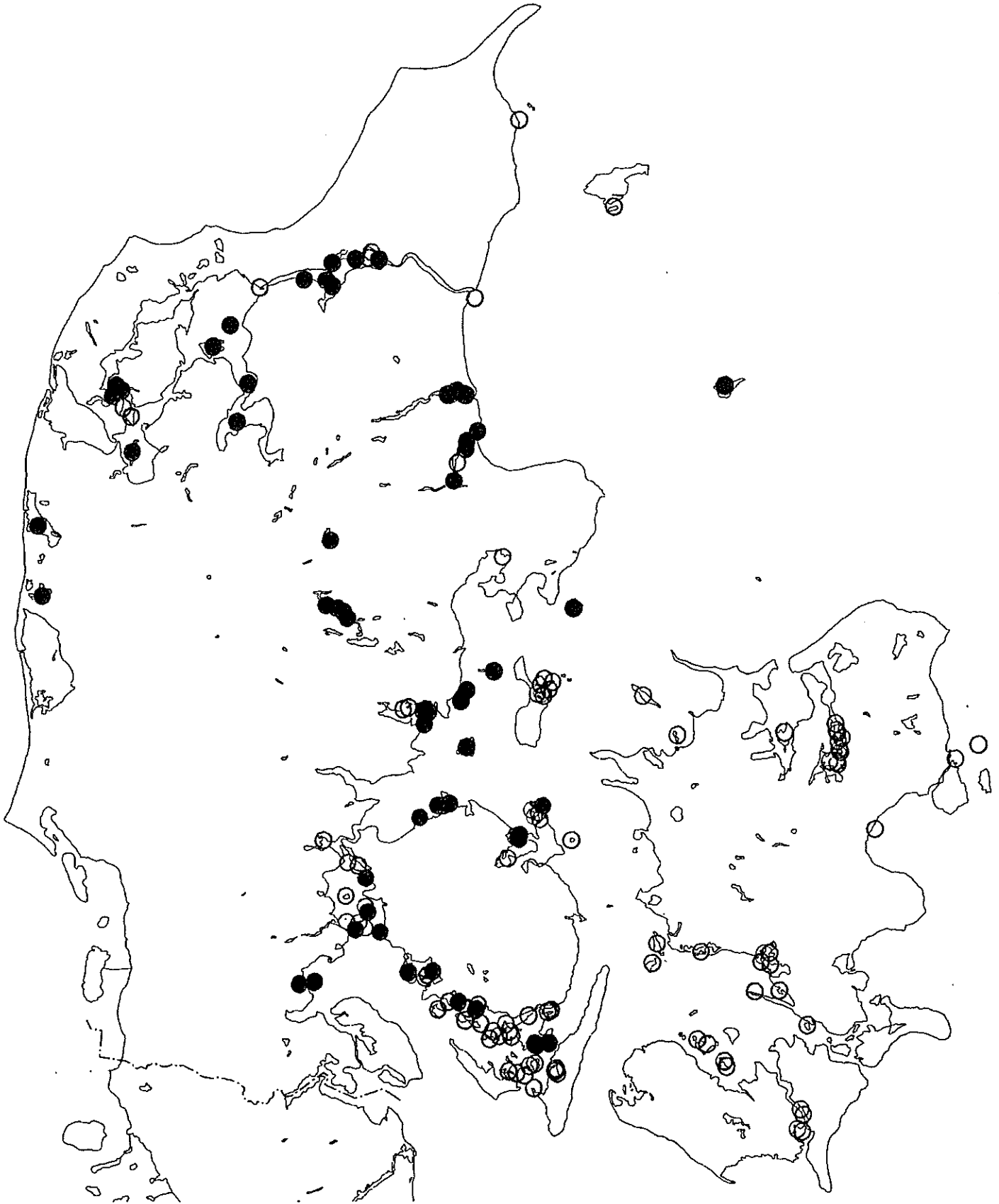
Siden 1983 er der endvidere foretaget floristiske undersøgelser – med henblik på udarbejdelse af floralister – på følgende øer eller ø-grupper – regnet fra nord:

Rønnerne mellem Frederikshavn og Strandby.
 Hornfiskrøn syd for Læsø.
 Tagholme i Limfjorden mellem Gjøl og Egholm.
 Fruens Holm sydvest for Tagholme.
 Borreholm i Limfjorden nordøst for Løgstør.
 Korsholm ved Limfjordens østlige udmunding.
 Fuglholm i Limfjorden mellem Jegindø og Agerø.
 Rønland øst for Harboør Tange.
 Jegindø i Limfjorden øst for Thyholm.
 Kanaløen i Randers Fjord nordøst for Mellerup.
 Sejerø sydvest for Sjællands Odde.
 Lindholm nordøst for Stavns Fjord ved Samsø.
 Kyholm vest for Lindholm.
 Kolderne i Stavns Fjord ved Samsø.
 Ægholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Sværm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Mejlesholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Hjortholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Eskeholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Brokold i Stavns Fjord ved Samsø.
 Vorsø i Horsens Fjord.
 Vorsø Kalv i Horsens Fjord sydvest for Vorsø.
 Kølholm i Roskilde Fjord syd for Frederikssund.
 Hyldeholm i Roskilde Fjord sydvest for Frederikssund.

Svineholm i Roskilde Fjord sydvest for Frederikssund.
 Orø i Isefjorden.
 Nekselø i Nekselø Bugt.
 Ægø ved Hindsholm.
 Enø ved Hindsholm.
 Bogø ved Hindsholm.
 Vejlø ved Hindsholm.
 Vejlø Kalv ved Hindsholm.
 Lilleø i Roskilde Fjord vest for Jyllinge.
 Jyllinge Holme i Roskilde Fjord vest for Jyllinge.
 Trekroner ved udmundingen af Københavns Havn.
 Flakfortet i Øresund.
 Eskilsø i Roskilde Fjord sydvest for Jyllinge.
 Studeholm i Roskilde Fjord syd for Eskilsø.
 Blak i Roskilde Fjord sydøst for Eskilsø.
 Elleore i Roskilde Fjord nord for Roskilde.
 Sivholm i Kattinge Vig nordvest for Roskilde.
 Hesteholme i Kattinge Vig nordvest for Roskilde.
 Ringøen i Kattinge Vig nordvest for Roskilde.
 Kidholme i Kolding Fjord vest for Skærbæk.
 Ølseagle Revle i Køge Bugt.
 Tornø i Odense Fjord.
 Romsø i Store Bælt.
 Fænø i Lille Bælt.
 Fænø Kalv vest for Fænø.
 Brandsø i Lille Bælt.
 Linderum i Lille Bælt nordvest for Årø.
 Bastholm i Lille Bælt nord for Årø Kalv.
 Græsholm i Lille Bælt sydvest for Bågeø.
 Småholme i Lille Bælt nordvest for Årø Kalv.
 Agersø i Store Bælt sydvest for Skælskør.
 Ormø i Holsteinborg Nor øst for Glænø.
 Glænø sydøst for Skælskør.
 Gavnø syd for Næstved.
 Enø ved Karrebæksminde sydvest for Næstved.
 Omø i Store Bælt sydvest for Agersø.
 Dybsø sydøst for Enø.
 Illum i Helnæs Bugt nordvest for Fåborg.
 Avnø nordvest for Vordingborg.
 Knudshoved nordvest for Vordingborg.
 Knolden ved Horneland sydvest for Fåborg.
 Thurø ved Svendborg.
 Kidholm sydøst for Fåborg.
 Lyø sydvest for Fåborg.
 Kidholm i Thurø Bund sydøst for Svendborg.
 Iholm i Svendborg Sund sydvest for Svendborg.
 Masnedø ved Vordingborg.
 Avernakø sydøst for Lyø.
 Skarø vest for Tåsinge.
 Flæskholm øst for Avernakø.

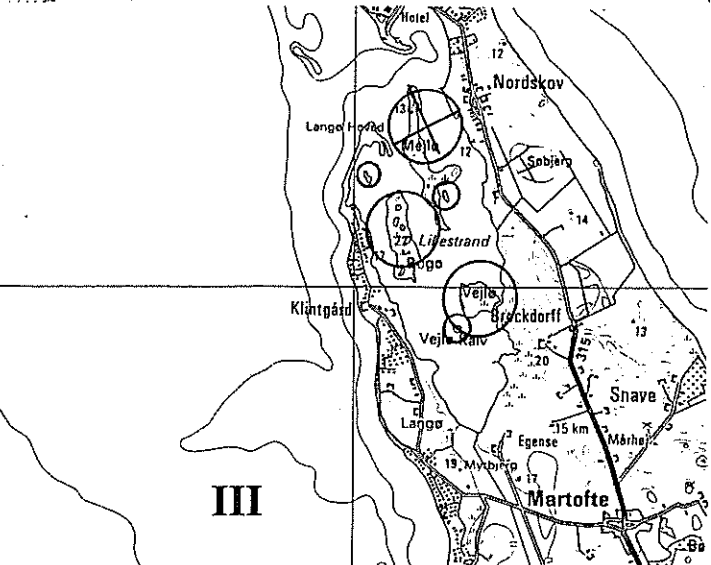
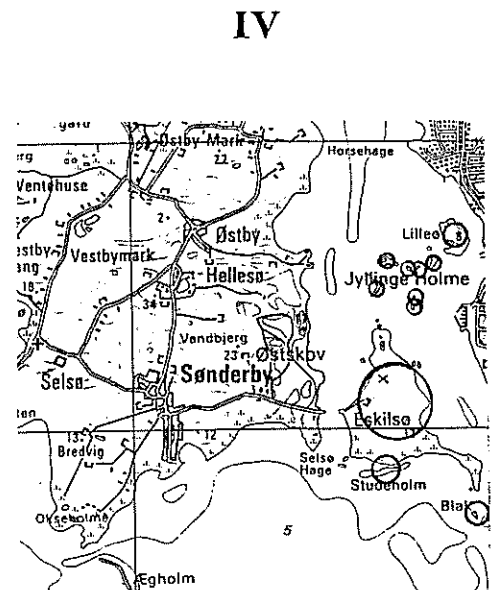
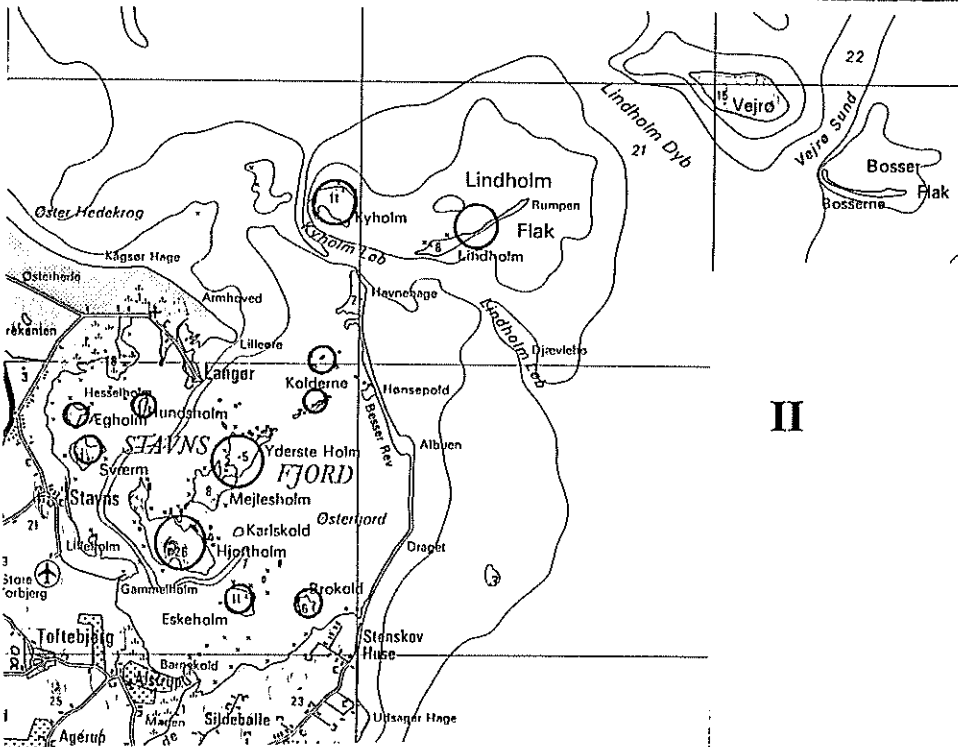
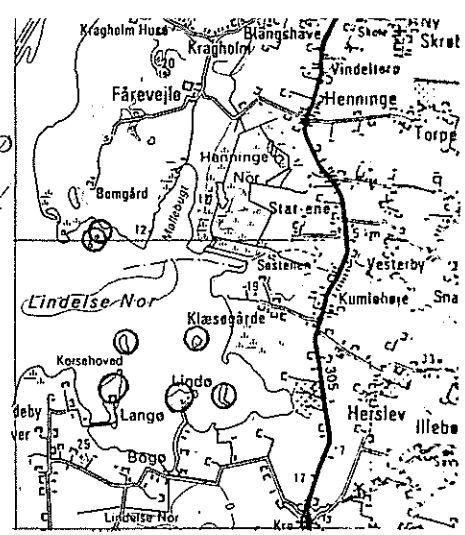
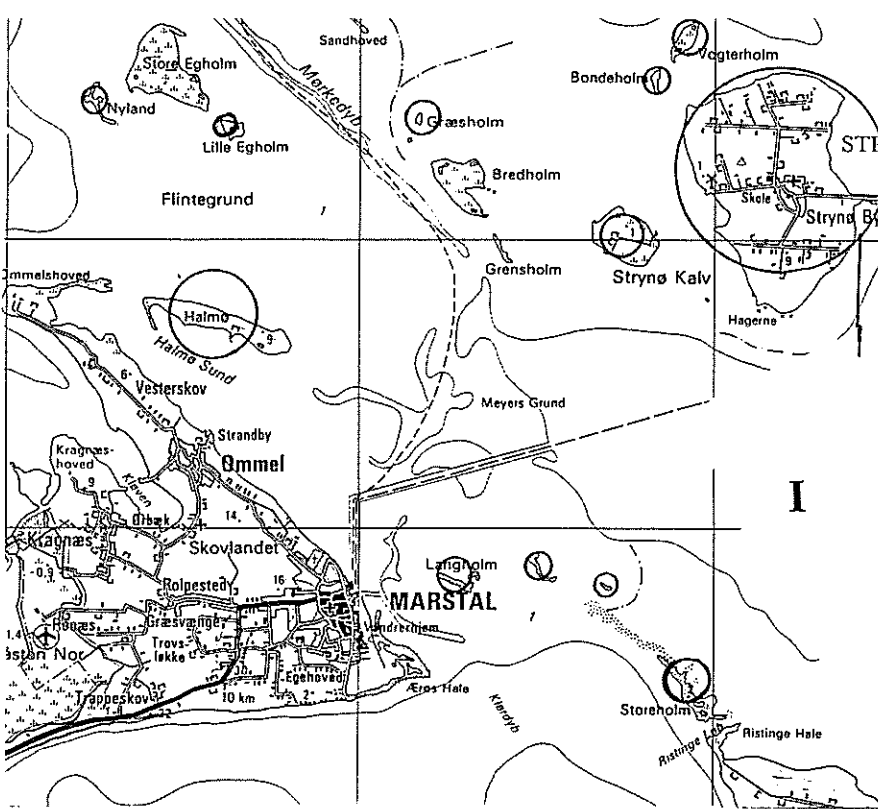
Grydholm nord for Drejø.
Græsholm nordøst for Drejø.
Drejø sydvest for Skarø.
Hjelmshoved nordøst for Hjortø.
Mejlholm øst for Hjortø.
Odden sydøst for Hjortø.
Skalø i Smålandsfarvandet nordvest for Fejø.
Fejø i Smålandsfarvandet.
Lilleø i Smålandsfarvandet nord for Askø.
Askø i Smålandsfarvandet nord for Bandholm.
Halmø øst for Ærøskøbing.
Langholm øst for Marstal.
Storeholm ved Ristinge på Langeland.
Vogterholm nord for Strynø.
Bondeholm nordvest for Strynø.
Nyland nordøst for Ærøskøbing.
Græsholm nord for Marstal.
Lille Egholm nordøst for Ærøskøbing.
Buddiken nord for Marstal.
Strynø sydvest for Rudkøbing.
Bredholm vest for Strynø.
Kueholm i Lindelse Nor.
Strynø Kalv vest for Strynø.
Bukø i Lindelse Nor ved Langeland.
Eskilsø i Lindelse Nor ved Langeland.
Langø i Lindelse Nor syd for Rudkøbing.
Lindø i Lindelse Nor syd for Rudkøbing.
Kværnen i Lindelse Nor ved Langeland.
Flatø i Guldborgsund syd for Nykøbing Falster
Kalvø i Guldborgsund syd for Nykøbing Falster.
Lilleø i Guldborgsund sydvest for Kalvø.
Kejlsø i Guldborgsund sydøst for Lilleø.
Christiansø ved Bornholm.
Frederiksø ved Bornholm.

NB: Alle oplysninger om plantefund fra disse øer har stor interesse.

● : Øer, for hvilke der er udarbejdet floralister.

○ : Øer, for hvilke floralister er under udarbejdelse. I øvrigt henvises til de 3 foregående sider og til kortet næste side.

Detailkort over påbegyndte og afsluttede ø-floraer i 5 områder med tilhørende øer. Alle øer er mærkede med en cirkel af forskellig størrelse. Hos de færdige er der i cirklen tegnet et kryds.
 I: Området nord og øst for Ærø.
 II: Stavns Fjord ved Samsø.
 III: Lillestrand ved Hindsholm.
 IV: Lindelse Nor ved Langeland.
 V: Roskilde Fjord.